

EDITORIAL

Naguhap an baho han NTF-ELCAC

Pursigido nga nangangampanya an National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC) kontra ha makusog nga panawagan han katawhan nga tanggalon an ₱19 kabilyon pondo hini, ngan igalutaga ha pagbaton ha pandemya ngan ayuda ha mga kabras. Kumadto yana nga bulan an tagapagyakan han NTF-ELCAC ngan lanong nga *red-tagger* nga hi Lorraine Badoy ha Catubig, Northern Samar, agud kuhaon an suporta han mga lokal nga upisyal kontra ha pagtanggap han ira pondo. Nakikimaluoy hi Badoy, diri poyde mawara an pondo han NTF-ELCAC kun diin maapektaran an "₱20 kamilyon" ha ilarum han Barangay Development Program (BDP) nga kunohay magsosolbar ha gamot han armado nga sumpakiay ngan kakurian.

Usa katuig na la antes an eleksyon ha 2022, sanglit gutom na ha pondo an mga pasista nga alipures ni Duterte ha NTF-ELCAC. Desperado hira nga igpabilin an ira pondo ha

tuyo nga gamiton an BDP komo *pork barrel* ha pagpakusog han ira panmilitar nga impluwensya ha gatus-gatos nga barangay ha mga lokal nga guberno ngan ahensya ha bug-os nga nasud. Ha ungod diri bisan san-o masosolbar han ira "₱20 kamilyon" an demanda han mga parag-uma para ha tinuod nga reporma ha tuna. Magse-serbe la an ira pondo komo surok han kurapsyon ngan ha pagpakusog ha madugo nga gerra han AFP kontra ha masa ha kabaryuhan.

Naguhap an baho han NTF-ELCAC komo sentro nga kumand ha waray wantas nga *pag-red tag*. Ginbabansagan nira nga "terorista" an mga rebolusyunaryo, aktibista, pampulitika nga oposisyon, ngan bisan mga mabinuligon nga sibilyan ngan lokal nga mga upisyal. An NTF-ELCAC an utok ha madugo nga panmatay ngan pangaresto ha mga demokratiko nga organisasyon. Amo ini ada ha luyo han pansikmit, pantortyur, ngan panmatay ha mga aktibo ngan retirado

PKP: Kundenaron an pagpakaraot ha mga rebolusyunaryo komo "terorista"

GINKUKUNDENAR HAN PARTIDO Komunista ng Pilipinas (PKP) an "pagbansag" han Anti-Terrorism Council (ATC) ha 19 nga kunohay "lider" han PKP komo mga terorista. Sigon ha PKP, subay ini ha kamanduan han National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC) ngan ni Duterte mismo.

An ATC usa nga lawas nga gintukod han Anti-Terror Law nga nagtutudlok kun hin-o an "terorista." Ginkokomponer ini han mga panmilitar nga upisyal ni Duterte. Poyde ini magmando han sarbeylans, paniktik, pagkumpiska han propyedad ngan pangaresto han bisan hin-o nga gintatahapan nga natalapas ha ATL nga babansagan nira nga "terorista."

Ha usa nga pahayag, ginsukna han PKP an gin-gawas nga listahan han ATC nga waray ebidensya agud suportahan an ira mga akusasyon. Tampalo ini ha batakan balaud han nasud ngan ha mga proseso han hudikatura, labina han Korte Suprema nga ginbibista pa la an konstitusionalidad han ATL.

Dugang pa han PKP, gintatraydor liwat han nasering nga listahan an National Democratic Front of the Philippines (NDFP) ngan an ertestorya pankamurayawan. Ginlakip han ATC ha listahan an mga yawe nga personahe ha negosasyon sugad kanda Prop. Jose Maria Sison, Julie de Lima, ngan mga ginkikilala nga konsultant han NDFP.

Dugang han PKP, gin-gagamit han rehimen Duterte an linya nga "kontra-terorismo" agud pakarauton

"Whole-of-nation" nga kampanya nga pagpasurrender ha Pacific

Dirudiretso an nakapokus nga operasyon militar ngan operasyon nga Retooled Community Support Program (RCSP) ha syahan nga distrito han Northern Samar. An mga bungto ha Pacific nga erya ha ikaduha nga distrito an nahisasalin nga parte han prubinsya nga waray pa igdeklara nga iginpailarum ha RCSP. Sugadman, dirudiretso an ngatanan-nga-gapil nga kampanya nga pagpasurrender kontra ha mga parag-uma. Ginbuburubligan ini han AFP, PNP, mga surenderi nga nagin aktibo nga ahente han militar, ngan mga ahensya han gubyerno, ha ngaran han "whole-of-nation approach" o "bug-os-nga-nasud nga daup."

Hadin Marso tubtub Abril, dirudiretso an saywar nga operasyon ha mga bungto han Gamay, Palapag ngan Mapanas. Nangunguna nga kabulig ha pagtudlok ngan pagharas ha mga target ha pagpasurrender hira "Ras" ngan "Renay," mga traydor ngan kaapi na yana han tropa han militar. Kaupod an armado nga tropa han kaaway, pauru-utro nira nga ginkakadto an pamilya han mga gintatahapan nga kaapi han Partido, pultaymer ha hukbo, o maiha na nga pumahuway ha rebolusyunaryo nga serbisyo agud harason ngan pasurrenderon.

Kabulig liwat an mga traydor ha mga operasyon ha kabubkiran, sugad han operasyon kombant-rekonaysans han maabot 100 katropa han PNP-Special Action Force ha Brgy. Mag-saysay, Mapanas ngan Brgy. Henogawe, Gamay hadton Abril. Usa nga parag-uma an ira gindakop ngan pwersahay nga ginpaupod ha operasyon agud bilngon an lokal nga yunit han BHB. Klaro nga ginmamaksimisa han mga kaaway an mga traydor agud magpasurrender, magdurot han sum-

pakiay ha sakob han baryo, ngan ha paglanat ha BHB.

Tubtub ha mga sentro nga bungto pursigido nga ginpapatuman an operasyon saywar agud magpasurrender. Nagpopostura an mga ahente sa intelidyens han militar komo "special offer" agud masulsog an mga sibilyan nga gintatahapan nga kaapi han Partido ngan hukbo. Kahuman matultol an ira biktima, pipiriton na hira han militar nga sumurender gamit an mga panhugay nga pabalay, trabaho, ngan ₱100,000 ilarum han E-CLIP.

Kabulig liwat an mga ahensya han gubyerno ha operasyon saywar ha mga baryo. Hadton Marso, tulo kabeses ha sakob hin usa kasemana mayda nabisita nga tinaglawas tikang ha magkalain-lain nga ahensya agud ikampanya ngan ig-implementar an mga pantahub nga proyekto sugad han National Greening Program (NGP) han Department of Environment and Natural Resources (DENR), "grocery ng bayan" han Department of Social Welfare and Development (DSWD), ngan pagpasurrender han Department of Interior and Local Government (DILG). Ha pira nira nga pagbisita, nagpapalupad liwat han drone ha baryo para ha paniktik.

Ha butnga han dirudiretso nga kampanya nga pagpasurrender, nagpapabilin nga ludlod ha kakurian an masa. Tungod ini kay diri ungod nga ka-

"Naguhap...", tikang ha paypay 1

nga rebolusyunaryo. Amo ini an hunta militar ni Duterte nga gin-ungbawan an bug-os nga sibilyan nga gubyerno ngan ginhimo nga sunud-sunuran ha militar an lokal nga gubyerno.

Bisan sinsilyo nga kwarta han katawhan diri naangay para ha NTF-ELCAC. Kinahanglan ibuksas ngan atuhan han katawhan an NTF-ELCAC komo usa nga kurap, parupanmatay ngan waray pulos nga ahensya. Kinahanglan idemanda han katawhan ha ira mga lokal nga upisyal nga ialutaga an ₱19 kabilyon nga pondo para ha ira demokratiko nga interes sugad han ayuda ngan serbisyo pankatilingban.

"Kundenaron...", tikang ha paypay 1

an mga rebolusyunaryo ngan tubuhan an terorismo han estado. Karuyag ni Duterte nga gamiton an armado nga makinarya han estado agud puypuyon an ngatanan nga naato ngan igpadayon an iya paghahadi.

Hira Duterte ngan an iya mga heneral ngan pasista nga alipures amo an nagkukunsidera ha armado nga pakig-away ha iya tiraniya komo "terorismo," sering han PKP. "Para ha mga tiniyupi ngan tinalumpigos, an pag-arms la an ira mahihimo agud depensahan an kalugaringon," sigon ha PKP. ■

uswagan an dara hini nga mga proyekto han mga ahensya han gubyerno bisan kun mapun-an hini an kakulangan ha pakabuhi han mga parag-uma. Panhugay ngan panbuhag han pagkaurusa han mga parag-uma an ungod dara hini ha ira.

Ha luyo nga bahin, ini nga kampanya nga pagpasurrender pinaagi han "whole-of-nation approach" pagpamatuod han kapakyasan han kaaway nga puuhon an rebolusyunaryo nga kagiusan. Ha ira desperasyon, mas nagigin madarahug hira sanglit dugang liwat hira nga ginkakangalsan han katawhan, nga naduduso liwat nga umato. ■

Pasista nga panlasurbo ha Southern Leyte

Waray na insurhensiya ha isla han Leyte, sigon ha Armed Forces of the Philippines. Ha luyo hini, waray hunong an pamamasista han rehimen Duterte agud pakurian an katawhan han Southern Leyte ngan ikalima nga distrito han Leyte. Tikang hadton 2017, an 78th Infantry Battalion pa an nakadeploy didto tubtub ha saliwnan ini han 14th IB hadton 2020, kun diin mas naggrabe pa an pangabuso ngan pagpapakuri nga gin-aantos han mga parag-uma.

Pagringgal han mga operasyon pankombat

Grabe nga naapektaran han presensya militar an kinabuhi ngan pakabuhi han mga parag-uma. Gindid-an hira han mga sundalo nga kumadto ha uma samtang mayda *combat clearing* nga operasyon. Gindid-an liwat hira nga magbalon han pagkaon ha uma nga hirayo ha ira balay.

Waray wantas nga kakurian an dara han mga nag-ooperasyon nga sundalo. Ha Brgy. Pinamonoan, Mahaplag, Leyte, gintamak-tamakan han usa kaplatun han mga tropa han 14th IB an pira kasemana pa la nga tanom nga luy-a han usa nga parag-uma hadton Marso 27. Usa naman nga parag-uma tikang ha Brgy. Polahongon han pareho nga bungto an nagreklamo ha meyor kahuman kawaton han mga sundalo an duha nga sundang ngan usa nga sarad ha iya payag hadton Enero 24.

Regular liwat nga nagpapalupad han *jet fighter* ha lugar tikang hadton Mayo 2020. Mayda panahon nga tulo kabeses na nagpapalupad sakob hin usa kaadlaw, o tulo nga susrunod nga adlaw nagpapalupad. Ha kaagsub ngan ura-ura kahimubo nga pagpapalupad han edro, nahahadlok na an masa nga bangin magin target hira han panmomba.

Pagringgal han RCSP ha mga baryo

Waray hunong an

panriribok han mga sundalo ha mga baryo. Naghuhubog hira, naghuhuygo, nagbubulang, ngan nangunguyab ha mga mayda na asawa ngan ha mga menor de edad. Permi la maaringasa ha baryo tungod ha ira pagpatukar, sarayaw, irignom, ngan pagpabuto han pusil bisan kun hilarum na an gab-i.

Pabalik-balik nga gin-iinterogar, gintatarhug, ngan ginsasaywar an mga residente. Napipiritan na la hira nga "magsumat" han bisan ano. Gintututduan hira han ahente ha intelidyens han militar kun ano an igsusumat, bisan kun diri ini ungod ngan waray man talaga hira kahibaruan agud la mayda mahireport ha ira superyor. Butaray an pagrekluta han aset ngan pagpasurrender.

Ha Brgy. Ulisihan, Botoc, Southern Leyte, damo an nagreklamo han pangabuso han 14th IB. Ha butnga mismo han kabablayan nagkakampo an mga sundalo. Nanuntok hira han duha nga residente ngan ginpabuthan han riple nga M-4 an

duha nga parag-uma. Nagpipinabuto hira ha baryo nga damo an kabataan. Sering nira ha mga kaulitawhan nga apiki ha kampo, "Dadlagan kamo kay testingan pagpusil kun makaigo!"

Usa nga mag-amay an nahiagum ha grabe nga tortyur ngan interogasyon. Ginsuntok hira, ginpakaptan han bala samtang pauru-utro nga ginpapaamin kun hain kuno an mga kasama. Nakaihi na la an amay ha grabe nga suol. Ha dayuday napiritan hira nga gumikan ha baryo.

Ha Brgy. Pinamonoan, usa nga parag-uma an ginbalik-balikan han magkalainlain nga upisyal ha intelidyens han 78th IB, 14th IB, ngan PNP, ngan bisan han Department of Interior and Local Government. Kaagahon pa la ginkakatok na an iya balay para ha imbestigasyon. Tungod ha iya gin-antos nga saywar, tulo kabulan hiya waray mahingaturog o makatrabaho ha uma. Nagkamayda na hiya hin sakit ha hunahuna ngan tubtub yana dako an garastuson para ha pagpatambal.

"Pasista...", sundan ha paypay 4

"Pasista...", tikang ha paypay 3

Ha Brgy. Dagsa, Sogod, Southern Leyte, tulo kapamilya an gintarhug nga papatayon pinaagi han pagputos han ira ulo han *plastic*. Sigon ha mga sundalo, para kuno ini diri makita an ebidensya han pagpasuol ha ira lawas. Kakasuhan liwat kuno hira hin rebelyon kun dumiri hira nga sumurender.

Pan-gigipit, pagpasurender

Amo ini an ladawan han sistematisiko nga pamaagi han AFP agud piriton an mga parag-uma nga sumurender. Waray tubtuban an listahan han mga biktima han pwersahay nga "pagpasurender."

Hadton Septyembre 27, 2018, diri mamenos ha 28 nga parag-uma tikang ha tulo nga baryo an ginpasurender han 78th IB ngan ginpakadto ha kampo han militar. Dise-siyete hini tikang la ha Brgy. Pinamonoan, samtang lima an tikang ha Brgy. Ulisihan, ngan unom tikang ha Brgy. Dagsa. Ginpaupod pa ha ira an 32 nga kabatan-unan, kalakip an mga menor de edad nga 5 anyos an pangidaron. Ginpaupod liwat an usa nga bata nga mayda kapansanan.

Hadton Marso 2020, 12 nga parag-uma an pwersahay nga ginpapirma koma "surenderi" ngan "aset" kahuman tarhugon nga diri hira pakakadtun ha uma kun dumiri hira. Komo panhugay, ginhatagan hira han tag-usa nga sarong, kalo, sako han bugas ngan ₱1,000 nga kwarta. Mayda usa nga parag-uma nga waray gud pumirma.

Hadton Marso 2021, ginhakot ha usa nga trak an mga parag-uma tikang ha Brgy. Libas ngan Brgy. Lum-an ha Sogod, ngan Brgy. Hitawos ngan Brgy. Taa ha Bontoc agud umantender ha distribusyon han proyekto nga *livelihood* para ha

mga kunohay hadto anay tagsuporta han Bagong Hukbong Bayan. Pag-abot nira dinhi ginpagawas hira komo boluntaryo nga sumurender, samtang tubtub yana waray pa nira makarawat an gin-saad nga benepisyo.

Buwa nga mga aktibidad, deklarasyon

Sugad han mga proyekto nga *livelihood*, pan-nguwat liwat an katuyuanan han mga "peace rally," "peace forum," "seminar," deklarasyon nga "persona non grata," ngan gintukod nga kontrarebolusyunaryo nga organisasyon. Tuyo hini nga tahuban an tinuod nga katuyuanan han pagpasurender ngan kampanya kontra-insurhensiya ha mga residente ngan lokal nga upisyal han gubyrerno. Haros kada adlaw nabuylo an magkalain-lain nga aktibidad han magkadirudilain nga ahensya han reaksyunaryo nga gubyrerno, subay ha "whole-of-nation approach" han National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC.)

Hadton Disyembre 2020, ginpatawag han 14th IB ha kampo an mga kapitan han barangay ha Sogod, St. Bernard, Mahaplag, Abuyog, Bontoc, Bato, Hilongos, Hindang ngan Inopacan. "Seminar" kuno an adyenda, kundi kabahin ngay-an ini ha tig-₱20 kamilyon nga proyekto nga pan-imprastruktura ha ilarum han Barangay Development Program han NTF-ELCAC. Nareklamo an pira nga barangay tungod kay diri

man popondohan an mga proyekto nga kinahanglan han ira molupyo. Imbes nga patubig o ayuda ha produksyon, mas igin-uundong nira an pagtindog han *waiting shed* o diri ngani kalsada.

Hadto pa gin-oobliga han AFP an sibilyan nga gubyrerno nga pumartisipar ha ira mahugaw nga todo-gerra. Tikang 2018, ginpatawag han 78th IB an ngatanan nga lokal nga upisyal ha Southern Leyte ngan ikalima nga distrito han Leyte tubtub ha mga barangay konseho agud papirmahon han deklarasyon nga "persona non grata" kontra ha BHB. Hadton 2020, ginpapirma naman hira han deklarasyon han pagsuporta ha Anti-Terror Law. Ginkwestyon ini han pira nga meyor, konsehal, ngan kapitan tungod kay diri hira maaram ha gin-uunod han nasering nga deklarasyon.

Pakyas nga todo-gerra

Madarahug man an todo-gerra han rehimen Duterte, maungod gihapon ini nga gin-aatubang han katawhan ha Leyte. Mayda man nahuhugay nga sumurender dara han kakurian, mayda gihapon mga nadiri sumurender. Kun mayda patawag an militar, mayda diri napakadto. Kun mayda "persona non grata" nga ginpapapirma, mayda diri napirma. Kun mayda pangabuso, mayda naato.

Bisan kun damo an ginpapagawas han kaaway nga balita han "surenderi," "benepisyo," o "proyekto," waray nahitatabo nga pagbabago o pag-uswag ha pakabuhian ngan kamutangan han masa. Waray iba nga dara ini nga todo-gerra kundi grabe nga pangabuso ngan dugang nga kakurian. Mas damo an nangangalas ngan naduduso nga umato. Nagkukusog an demanda han katawhan ha BHB nga sirutan an berdugo nga militar. Naaaghat hira nga umapi ha gerra han katawhan agud tapuson an pasista nga rehimen Duterte. ■

